

Äldrenämndens arbetsutskott

Minnesanteckningar

Handläggare:

Peter Jernberg, Theodor Landén Rhodin

Minnesanteckningar från äldrenämndens arbetsutskotts möte med UPS

Datum: onsdag 15 april 2026

Tid: 14.00-14.40

Lokal: Stadshuset, Dag Hammarskjöld

Kallade

Äldrenämndens arbetsutskott

Asal Gohari (S), ordförande
Lars Håkan Andersson (V), 1:e vice ordförande
Cecilia Forss (M), 2:e vice ordförande
Saga Karlsson (MP), ersättare

UPS

Hans Nordström, ordförande
Peder Björk, sekreterare
Anna Gelvås, ledamot

Vård-och omsorgsförvaltningen

Lenita Granlund, förvaltningsdirektör
Åsa Markström, stabschef
Johan Eikman, avdelningschef
Magnus Bergman-Kyllönen, ekonomichef
Cecilia Bernström, HR-chef
Anna Lindquist Forsberg, kommunikationsansvarig
Daniel Rosenfeld, ledningsstrateg

Övriga

Peter Jernberg, nämndsekreterare
Theodor Landén Rhodin, nämndsekreterare

Mötespunkter

1. Tema: Bemanning och kompetens inför framtidens ökande äldre befolkning

Förvaltningsdirektören berättar om de utmaningar nämnden har när det gäller äldreomsorgen inom dessa områden:

- demografiutveckling
- kompetensförsörjning
- ekonomiska förutsättningar.

Demografiutveckling

Förvaltningsdirektören redovisar andelen invånare över 65 respektive 80 år som har hemtjänst i ordinärt boende i en jämförelse dels över flera år, dels med hela riket.

Förvaltningsdirektören visar motsvarande när det gäller medelåldern för personer som flyttar in på särskilda boenden (säbo). När det gäller säbo ligger Uppsala generellt högre än riket i övrigt.

Generellt ser man att allt färre använder kommunernas äldreomsorg i hela landet något som SKR kommer att titta på.

Attraktiv arbetsgivare

Förvaltningsdirektören redovisar nämndens fokusområden för att vara en attraktiv arbetsgivare enligt nedan:

- Hållbara arbetsvillkor och arbetsmiljö
 - Heltid som norm
 - Öka andelen tillsvidareanställda
 - Minska sjukfrånvaro
 - Psykologisk trygghet
- Nära ledarskap
 - 30 medarb per chef
 - Ramtid
 - Medarbetarundersökning
 - Ledarskapsutveckling
- Kompetensförsörjning
 - Kompetensbaserad rekrytering
 - Central rekryteringsenhet
 - Språksatsningar
 - Kompetenstrappa.
- Arbetssätt
 - Valfärdsteknik
 - Planering och styrning
 - Samverkan

- Insatser
 - Prioriteringar
 - Förebyggande och rehabiliterande insatser
 - Valfärdsuppdrag framåt
 - Kartläggning av träffpunkter.

Svar på UPS:s frågor

UPS har skickat in frågor inför dagens möte.

Avdelningschefen för strategi och avtal sammanfattar svaren på några av UPS:s frågor muntligen. Frågorna besvaras i sin helhet skriftligen i en bilaga till minnesanteckningarna.

Muntligen redovisas bland annat att antal anställda medarbetare per chef nu är under 30 medarbetare.

Övriga frågor

Fråga om GPS-larm diskuteras. Här jobbar vård- och omsorgsförvaltningen med en upphandling av GPS-larm.

En fråga om kommunikationen vid utskrivningsklara mellan region och kommun diskuterades också. Förvaltningen svarar att det förs dialog. Grundförutsättningarna för kommunikation finns.

UPS ställer en fråga om utdelning av medicin när det gäller automater. Följs utdelning via automat upp så att man vet att brukarna tar sina mediciner? Uppföljning sker. Automater används inte med personer som har kognitiv svikt.

UPS lyfter även en fråga om hur mycket chefernas kompetensutveckling handlar om arbetsmiljö. Svaret är att i princip all kompetensutveckling innefattar arbetsmiljöfrågor.

Svar på frågor från UPS

Kommer Uppsala kommun fortsätta med leverans av lagad mat?

Uppsala kommun har inte fattat något beslut om att upphöra med insatsen matdistribution. Möjligheten att, efter biståndsbeslut, få lagad mat levererad till hemmet kvarstår.

Samtidigt ser vi, både i Uppsala och nationellt, att förutsättningarna förändras. Som nämnt tidigare ökar andelen äldre samtidigt som färre i arbetsför ålder ska försörja fler. Det innebär ett ökat tryck på kommunens verksamheter. Parallellt finns en växande brist på vård- och omsorgsutbildad personal.

Det innebär att den kompetensen som finns behöver i första hand användas där behoven är som störst, det vill säga i vård- och omsorgsinsatser, snarare än i arbetsuppgifter som exempelvis leverans av matlådor.

Mot denna bakgrund, och i linje med den utveckling som sker i andra kommuner, har äldrenämnden gett förvaltningen i uppdrag att utreda den framtida inriktningen för insatsen matdistribution inför att nuvarande avtal löper ut i september 2027. Utredningen ska belysa olika möjliga lösningar och väga in faktorer som brukarnas behov, kvalitet, tillgänglighet och kostnadseffektivitet.

Det är viktigt att understryka att detta är en utredning – inte ett beslut om förändring. Eventuella förändringar kan först bli aktuella efter att utredningen är genomförd och politiska beslut har fattats.

Hur ser det ut Uppsala med antal anställda per chef inom äldreomsorgen?

Den bild som lyfts nationellt, med i genomsnitt omkring 52 medarbetare per chef, är inte representativ för hur det ser ut i Uppsala.

I Uppsala kommun ligger ansvarsspännet för chefer inom äldreomsorgen generellt på en väsentligt lägre nivå. Snittet är under 30 medarbetare på chef.

Förutsättningarna för ett närvarande ledarskap i Uppsala är goda, men frågan behöver

fortsatt följas och utvecklas i takt med verksamhetens behov.

Vi ser larmrapporter om att undersköterskor i äldreomsorgen har dubbelt så många sjukdagar som genomsnittet, hur ser det ut i Uppsala?

Undersköterskor i äldreomsorgen har nationellt sett ungefär dubbelt så höga sjukskrivningstal som genomsnittet på arbetsmarknaden enligt en rapport från Socialstyrelsen. Detta kopplas bland annat till arbetsmiljö, arbetsbelastning och kompetensförsörjningsutmaningar.

I Uppsala ser vi inte samma nivåer som den nationella problembilden ger sken av. Korttidsfrånvaron inom äldreomsorgen ligger på en nivå strax över 4 procent, vilket är relativt stabilt och i nivå med många andra kommunala verksamheter och arbetsmarknaden i stort.

Hur ser det ut i Uppsala angående agenda reportaget på tv i veckan? Där man gav medicin som var tänkt i livets slutskede fast de inte var det.

I Uppsala finns tydliga medicinska riktlinjer för när läkemedel vid livets slut ska inledas och vi har i dagsläget inga uppgifter som tyder på att det som beskrivs i programmet förekommer i Uppsala.

Den typen av behandling ska alltid föregås av en individuell läkarbedömning och vara medicinskt motiverad. Palliativa läkemedel ska inte sättas in slentrianmässigt eller i förebyggande syfte, utan alltid efter kontakt och bedömning av ansvarig läkare.

Det innebär att sjuksköterskor inte initierar palliativ läkemedelsbehandling på egen hand, utan agerar inom tydliga medicinska ramar.

Det är ett område där det är viktigt att rutiner följs noggrant och att medicinska bedömningar alltid görs utifrån den enskilda patientens behov.

Sedan Inspektionen för vård och omsorgs granskning av särskilda boenden för äldre 2023 har Uppsala arbetat aktivt och systematiskt med att stärka den palliativa vården och vården i livets slutskede. Rutinerna har skärpts och ansvarsfördelningen har förtydligats. Fokus ligger på att rätt insatser ges vid rätt tidpunkt och på rätt medicinsk grund.